

Dr. Anka Vidovič-Miklavčič – sedemdesetletnica

Ob zadnjem jubileju kolegice znanstvene svetnice dr. Anke Vidovič-Miklavčič sem zapisal, da kaže občudovanja vreden znanstveno-raziskovalni ustvarjalni zagon, z zadovoljstvom pa ugotavljam, da enako ugotovitev lahko poudarim tudi ob njeni sedemdesetletnici. Tudi po upokojitvi leta 1999 redno prihaja na Inštitut za novejšo zgodovino, kjer deli svoj delovni kabinet s še dvema zaslužnima inštitutskima upokojencema, znanstveno svetnico dr. Milico Kacin-Wohinz in znanstvenim svetnikom dr. Francetom Kresalom. V t.i. »upokojenskem« kabinetu vlada zagnano delovno vzdušje, ki kaže, da konec delovnega razmerja pri zgodovinarjih ne pomeni take prelomnice kot pri večini drugih poklicev. Anko Vidovič-Miklavčič redno srečujemo v časopisnem oddelku Narodne in univerzitetne knjižnice, v študijski sobi na INZ, kjer so nam na voljo tudi osrednji časniki za obdobje med vojnama, ter v arhivskih in drugih ustanovah, kjer prizadevno zbira in preučuje gradivo za nove raziskovalne teme. Ob tem naj poudarim, da se naši jubilarntki pozna, kako je kot strokovni vodja bibliografske skupine na nekdanjem Inštitutu za zgodovino delavskega gibanja najprej opravljala dokumentacijske naloge in si je prek njih pridobila dragocene izkušnje na hevrstičnem področju. Posebna odlika njenih del je prav dejstvo, da temeljijo pretežno na preučevanju različnih virov.

K biografskim podatkom, ki sem jih navedel od šestdesetletnici, naj dodam le dva, in sicer, da je Anko Vidovič-Miklavčič senat Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani leta 1998 izvolil v naziv znanstvene svetnice in da se je po petintridesetih letih dela na IZDG–INZ upokojila. Od nad 120 bibliografskih enot iz obdobja 1968–1995 sem v jubilejnem članku ob šestdesetletnici¹ poudaril zlasti pomen dveh monografij. V nagrajenem delu *Slovenski železničarji pod italijansko okupacijo v Ljubljanski pokrajini* (1980, 471 str.) je osvetlila oblike narodnoosvobodilnega boja železničarjev, ki je bil zaradi narave njihovega dela posebej pomemben. Kot mentor doktorske disertacije *Mladinske organizacije in gibanja v meščanskem taboru na Slovenskem 1935–1941* sem v oceni leta 1992 poudaril njene vsebinske in hevrstične odlike ter pomen za slovensko zgodovino pisje med vojnama. Ko je po predelavi in dopolnitvah leta 1994 izšla pod naslovom *Mladina med nacionalizmom in katolicizmom: pregled razvoja in dejavnosti mladinskih organizacij, društev in gibanj v liberalno-unitarnem in katoliškem taboru v letih 1929–1941 v jugoslovanskem delu Slovenije* (XXVI + 265 str.) je doživela pohvalne odmeve v recenzijah. Omenimo naj le zadnjo oceno, ki ugotavlja, da je to delo »v bistvu prvi podrobnejši pregled slovenske zgodovine v tridesetih letih 20. stoletja, saj avtorica ne obravnava le mladinskih gibanj ..., ampak tudi vrsto osrednjih

¹ Zgodovinski časopis 50, 1996, št.1, 145–146.

vprašanj tedanjega političnega dogajanja. Nekateri dejavniki so v knjigi prvič sistematično in kritično predstavljeni ...²

Ta monografija je bila Anki Vidovič-Miklavčič tudi pomembno izhodišče za nadaljnje raziskave v zadnjem desetletju, v katerem je svoj znanstveno-strokovni opus obogatila za skoraj dve petini enot in sedaj obsega okoli 200 različnih del, od samostojnih publikacij, razprav, strokovnih člankov, bibliografij do recenzij in poročil. V njih je obravnavala pomembno idejno-politično, organizacijsko in akcijsko problematiko v katoliškem, liberalnem in socialističnem taboru, posebej pa naj omenimo prikaze mladinskih, kmečko-stanovskih, narodnoobrambnih in ženskih gibanj, v kronološkem pogledu pa je prikazala življenje Slovencev v prvi Jugoslaviji s poudarkom na tridesetih letih.

Navedemo naj le nekaj dosežkov zadnjega obdobja. Med razpravami naj posebej opozorimo na osvetlitev idejnopolitičnega značaja Slovenske ljudske stranke v drugi polovici tridesetih let ter duhovne vloge Ehrlicha v stražarskem gibanju in odnosa škofa Rožmana do njega. V delu *Preteklost sodobnosti* (1999) je med izbranimi poglavji iz slovenske novejšje zgodovine prikazala politične in idejne značilnosti na Slovenskem v obdobju 1929–1941. Tehten je delež jubilentke v velikem projektu INZ *Slovenska novejša zgodovina: od programa Zedinjena Slovenija do mednarodnega priznanja Republike Slovenije 1848–1992* (2005). V tem pomembnem delu slovenskega novejšega zgodovinarstva je za čas od kraljeve šestojanuarske diktature leta 1929 do aprilske vojne leta 1941 obdelala 12 tem iz zgodovine vseh treh tradicionalnih političnih taborov ter tudi politična gibanja zunaj njih, tako tudi ljudskofrontno in narodnoobrambno gibanje. Za zadnje knjige *Enciklopedije Slovenije* je napisala nad 20 gesel, s skupaj 58 prispevki pa sodi med tiste zgodovinarje, ki so obdelali zanjo največ tem. Rezultate svojih raziskav je podala tudi v več preglednih člankih v reviji *Zgodovina v šoli*. Značilnost jubilentkine raziskovalne dejavnosti v zadnjih letih so tudi krajevno-zgodovinske razprave o političnem življenju in drugem dogajanju v posameznih okrajih in občinah v obdobju 1929–1941. Mikroštudije o devetih okrajih in treh občinah so dragocene zlasti zato, ker osvetljujejo posebnosti posameznih manjših območij, ki v splošnih orisih ne morejo priti dovolj do izraza. Anka Vidovič-Miklavčič je objavila svoje razprave v vseh osrednjih slovenskih zgodovinskih revijah ter v številnih jubilejnih in tematskih zbornikih. Tudi v zadnjem času je nastopala z referati na simpozijih, tako na Rožmanovem in Ehrlichovem simpoziju v Rimu, na posvetu ob 60-letnici OF, na zborovanju slovenskih zgodovinarjev in na posvetu o Angeli Piskernik. Številna jubilentkina dela zadnjega desetletja so nov dragocen prispevek k novejšemu zgodovinarstvu ter jo uveljavljajo kot pomembno raziskovalko slovenske zgodovine med prvo in drugo svetovno vojno.

Za bogato znanstveno-raziskovalno delo zasluži Anka Vidovič-Miklavčič vse priznanje. Čeprav imam status sedemdesetletnika le kratek čas, naj ji zaupam, da ta jubilej pri udejanjanju delovnih načrtov ne pomeni predaha. Jubilentka pa načrtuje še veliko novih raziskav. V imenu sodelavcev, kolegov in prijateljev naši Anki iskreno želim, da bi uspešno uresničevala svoje raziskovalne in osebne želje tudi v prihodnje.

Miroslav Stiplovšek

² Walter Lukan, Zgodovinarstvo o Slovenski ljudski stranki: za obdobje od začetka leta 1980 do konca Kraljevine Jugoslavije leta 1941, Historični seminar, Zbornik predavanj 2001–2003, št. 4, Ljubljana 2003, 202–203.